

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण
अधिनियम, १९७४ खालील भूमि
संपादनाचा मोबदला ठरविण्यासाठी धोरण
व कार्यपद्धती निश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एमआरडी-२०२१/प्र.क्र.४१/नवि-७

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.

दिनांक : १६ मार्च, २०२२.

संदर्भ:-

१. शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग क्रमांक : संकीर्ण-०३/२०१५/प्र.क्र.३४/अ-२,
दिनांक १२ मे, २०१५.
२. शासन आदेश, सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्रमांक : खाक्षेस-२०१६/प्र.क्र.२५१
(एल.बी.१३)/रस्ते-८, दिनांक २९ मे, २०१८.

प्रस्तावना :-

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ४६-अ मधील तरतूदीनुसार राज्य शासनास प्राप्त असलेल्या अधिकारांनुसार सदर अधिनियमाखाली भूमि संपादनाचा मोबदला ठरविण्यासाठी, महसूल व वन विभागाचे जमीन धारकाच्या सहमतीने खाजगी क्षेत्रातील जमीन खाजगी वाटाघाटीद्वारे थेट खरेदी पद्धतीने घेण्याबाबत दिनांक १२ मे, २०१५ चे धोरण व सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे महाराष्ट्र महामार्ग अधिनियमाच्या कलम १९ब नुसार भूमि संपादनासाठी भरपाईची देय रक्कम ठरविण्यास व तदनुषंगिक बाबींस मान्यता देण्याबाबत दिनांक २९ मे, २०१८ रोजीचे शासन आदेश यांच्याशी सुसंगत असे धोरण निश्चित करणे आवश्यक वाटते. त्यानुसार मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ खालील भूमि संपादनाचा मोबदला ठरविण्यासाठी धोरण व कार्यपद्धती निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. या अनुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ खालील भूमि संपादनाचा मोबदला ठरविण्यासाठी धोरण व कार्यपद्धती निश्चित करण्यास खालीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे:-

- (१) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ खालील भूमि संपादनासाठी कार्यान्वित असलेल्या प्रस्तावांमध्ये व यापुढे दाखल करण्यात येणाऱ्या प्रस्तावांमध्ये नगरपालिका क्षेत्रातील जमिनीकरिता कलम ३५ चे उप-कलम (२) व ग्रामिण क्षेत्रातील जमिनीकरिता कलम ४२ चे उप-कलम (२) नुसार जमिनीच्या संपादनाकरिता राज्य

शासन आणि भरपाई मिळणारी व्यक्ती यांच्यामधील करारानुसार भरपाईची देय रक्कम निर्धारित करण्यात येईल.

- (२) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३५ च्या उप-कलम (२) व कलम ४२ च्या उप-कलम (२) नुसार राज्य शासन आणि भरपाई मिळणारी व्यक्ती यांच्यामध्ये करारानुसार ठरविण्यात येणारी भरपाईची रक्कम ही भूमि संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा व पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम, २०१३ मधील कलम २६ ते ३० च्या व अनुसूची-१ च्या तरतूदीनुसार संबंधित जमिनीसाठी देय होणाऱ्या मोबदल्याची परिगणना करून सदर जमिनीशी निगडीत सर्व बाबी विचारात घेऊन प्रथम करण्यात यावी. त्यानंतर सदर परिगणित होणाऱ्या एकूण मोबदल्याच्या रकमेवर २५ % रक्कम वाढीव देण्यात यावी.
- (३) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३५ च्या उप-कलम (२) व कलम ४२ च्या उप-कलम (२) नुसार करार केला नसेल, तेव्हा ठरविण्यात येणारी भरपाईची रक्कम ही भूमि संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा व पारदर्शकतेचा हक्क अधिनियम २०१३ मधील कलम २६ ते ३० च्या व अनुसूची-१ च्या तरतूदीनुसार संबंधित जमिनीसाठी देय होणाऱ्या मोबदल्याची परिगणना करून सदर जमिनीशी निगडीत सर्व बाबी विचारात घेऊन करण्यात यावी व सदर परिगणित होणारी एकूण मोबदला रक्कम अनुज्ञेय करावी.
- (४) वरील अनुक्रमांक (२) व (३) नुसार भरपाईची देय रक्कम ठरविण्यासाठी शासन निर्णय, महसूल व वन विभाग, क्रमांक संकीर्ण- ०३/२०१५/प्र.क्र. ३४ / अ-२, दिनांक १२.०५.२०१५ अन्वये जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित केलेल्या “मोबदला निश्चितीसाठीच्या जिल्हास्तरीय समिती”ने विहित कार्यपद्धती अवलंबून मान्यता द्यावी.
- (५) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ च्या कलम ३५ नुसार राज्य शासनाच्यावतीने राज्य शासन आणि भरपाई मिळणारी व्यक्ती यांच्यामध्ये करण्यात येणारा भूमि संपादनाचा करार अथवा संपादनाचा निवाडा हा कलम ४० नुसार नियुक्त केलेल्या सक्षम प्राधिकाऱ्यामार्फत करण्यात येईल. तसेच, कलम ४२ नुसार राज्य शासनाच्या वतीने, राज्य शासन आणि भरपाई मिळणारी व्यक्ती यांचेमध्ये करण्यात येणारा भूमि संपादनाचा करार अथवा संपादनाचा निवाडा हा जिल्हाधिकारी अथवा जिल्हाधिकारी यांनी प्राधिकृत केलेल्या उपजिल्हाधिकारी पदाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या प्राधिकृत अधिकाऱ्यामार्फत करण्यात येईल.

(६) महसूल व वन विभागाच्या शासन अधिसूचना क्र एलव्युएन-१२/२०१३/प्र.क्र १९०/अ-२, दि १९ मार्च, २०१४ अन्वये भूमि संपादन, पूनर्वसन व पूनर्वसाहत करताना उचित भरपाई मिळण्याचा व पारदर्शकतेच्या हक्क अधिनियम, २०१३ च्या कलम ३ अन्वये राज्य शासनाने विनिर्दिष्ट केलेले प्रशासकीय शुल्क (आस्थापना शुल्क व कार्यालयीन सोयी-सुविधा शुल्क) हे मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण अधिनियम, १९७४ खालील भूमि संपादनासाठी अनुज्ञेय राहिल.

०२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२२०३१६११५२१७३६२५ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विजय चौधरी)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. मंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. राज्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. अपर मुख्य सचिव (सार्वजनिक बांधकाम), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. प्रधान सचिव (नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
१४. व्यवस्थापकीय संचालक, मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई.
१५. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र रस्ते विकास महामंडळ मर्या., वांद्रे (पश्चिम), मुंबई.
१६. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको, सिडको भवन, सी.बी.डी., बेलापूर, नवी मुंबई.
१७. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन, सी.बी.डी., बेलापूर, नवी मुंबई.
१८. जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर/मुंबई उपनगर/ठाणे/पालघर/रायगड.
१९. संचालक, नगर रचना, पुणे.
२०. सर्व कार्यासने, नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. निवड नस्ती (नवि-७), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.